

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Diarienummer 0342/22

Handläggare Susanne Hagberg

Upprättad 2022-09-19

Uppdaterad 2022-10-28

Ändring av detaljplan för blandad stadsbebyggelse vid Järnvågsgatan m.fl. inom stadsdelen Masthugget

Gällande detaljplan för Masthuggskajen innebär att ett område med parkeringsytor, vägar, vattenområde och befintlig bebyggelse omvandlas till blandstad med kvartersbebyggelse, gatunät och parker. Behov av planändringar har uppstått under planens pågående genomförande. Tre av ändringarna innebär rättelse av fel i plankartan.

Intressenter i planarbetet är trafikkontoret, fastighetskontoret och privata exploatörer samt när det gäller rättelser Stadsbyggnadskontoret.

Se plankartan och planbeskrivningen för beskrivning av ändringsplanens innehåll och konsekvenser.

Planändringen startades 2022-04-22 och handläggs med standard planförfarande.

Steg 1 - Identifiering av omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan

Identifieringen omfattar en checklista och avslutas med en sammanvägd bedömning.

Checklista 1 – utgår från Miljöbedömningsförordningen (2017:966) 5 §

1. Beskrivning av planen

1. a) I vilken utsträckning möjliggör detaljplanen verksamheter och åtgärder utifrån deras lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden eller genom att fördela resurser?

Vilka typer av verksamheter eller åtgärder möjliggör detaljplanen?

Planändringarna innebär inte några nya verksamheter eller åtgärder.

Tekniska anläggningar möjliggörs vid tunnelmuren norr om Järnvågsparken. Avsikten är att placera transformatorstation och likriktare där istället för inne i Kv. C1 på västra gaveln av Folkets Hus.

Lokalgata mellan Kv. A3 och A4, som i gällande plan får underbyggas med körbart bjälklag, blir möjlig att underbygga för centrumändamål.

Plan 1 och 2 ovan entréplan i Kv. F2 blir möjliga att nyttja för centrumändamål utöver bostadsändamål i gällande plan.

Lokalgata genom Kv. A3 får överbyggas med utskjutande byggnadsdel så att en portik skapas genom kvarteret. Överbyggnadsrätten föll av misstag bort ur plankartan mellan granskning och antagande av gällande plan, varför ändringen ses som en rättelse.

Järnvågsparkens utbredning ändras för att passa förslag till park som tagits fram efter gällande plan.

Justering av gräns mellan lokalgata och park.

Lokalgatan norr om Järnvågsparken kan anläggas till en lägre nivå än vad som regleras i gällande plan.

Hur kan verksamheter och åtgärder som detaljplanen möjliggör lokaliseras inom planområdet?

Planändringarna är styrda till begränsade områden och det saknas alternativa placeringar.

Hur stor bygg rätt för de verksamheter eller åtgärder som planen möjliggör medger planen?

Planen innebär ny bygg rätt för tekniska anläggningar. I övrigt möjliggör ändringsplanen att befintliga volymer i planen kan nyttjas på alternativt sätt samt att gestaltungs förslag kan genomföras.

Vilka driftsförhållanden medger detaljplanen?	Ändringen innebär inte någon väsentlig förändring av driftsförhållanden jämfört med gällande plan.
Hur flexibel är detaljplanen, dvs hur stort utrymme lämnas till eventuella efterföljande tillståndsprövningar?	Ändringsplanen innebär inte någon tillkommande verksamhet eller åtgärd som ska tillståndsprövas, utöver det som ingår i gällande plan.
1. b) Har detaljplanen betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför?	
Påverkar detaljplanen genomförandet av andra planer eller program?	Nej.
Om ja, påverkar detaljplanen de miljöeffekter som identifierats i den andra planen eller programmet? På vilket sätt?	-
Överensstämmer detaljplanen med översiktsplanen?	Ja.
1. c) Har detaljplanen betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt? Begreppet miljöaspekter ska tolkas brett och kan innebära till exempel människors hälsa, biologisk mångfald och kulturmiljö. Med integrering avses att detaljplanen tar hänsyn till miljöaspekter, som till exempel ekosystemtjänster.	
Kommer detaljplanen främja eller försvåra en hållbar utveckling? Hur?	Ändringsplanens begränsade konsekvenser bedöms inte försvåra eller främja en hållbar utveckling.
Har detaljplanen tagit hänsyn till miljöaspekter? Hur?	Kulturmiljö och stadsbild har beaktats avseende siktlinje mot Bastionen, förhållande till Rosenlundskanalen och utformning av teknikbyggnad vid tunnelmuren. Dagvatten och skyfall beaktas vid sänkning av föreskriven markhöjd norr om Järnvågsparken.
1. d) Har detaljplanen betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen?	
Kommer detaljplanen påverka möjligheterna att följa miljölagstiftningen?	Ändringsplanens begränsade konsekvenser bedöms inte ha påverkan på möjligheten att följa miljölagstiftningen.
Kan detaljplanen innebära att en miljökvalitetsnorm inte följs?	Ändringsplanens begränsade konsekvenser bedöms inte kunna innebära att en miljökvalitetsnorm inte följs.
2. Miljöproblem som är relevanta för planen	

Kan genomförandet av detaljplanen komma att orsaka miljöproblem eller förvärra redan existerande miljöproblem? Miljöproblem såväl inom som utanför detaljplaneområdet är relevanta att ta upp.

2.1 Vilka miljöproblem finns inom eller i anslutning till detaljplaneområdet?

Miljöproblem som har beskrivits och/eller hanterats i gällande plan redovisas här endast om de har relevans för planändringen.

Gällande plans påverkan på riksintresset för kulturmiljövården har varit föremål för miljöbedömning.

Området är flackt och ligger lågt, därför har gator i gällande plan höjdsatts för hantering av dagvatten och skyfall.

2.2 Hur påverkar detaljplanen miljöproblemen? Positivt eller negativt? Varför?

Ändringens påverkan på riksintresset för kulturmiljövården har studerats. Ändringen bedöms inte bidra till ytterligare påverkan utöver påverkan av gällande plan.

Höjdsättningen ändras i en punkt norr om Järnvågsparken. Ändringarna bedöms inte påverka miljöproblem i området utöver påverkan som identifierats för gällande plan.

3. Sannolika miljöeffekter och det påverkade områdets utmärkande egenskaper

Med miljöeffekter avses direkta eller indirekta effekter som är positiva eller negativa, som är tillfälliga eller bestående, som är kumulativa eller inte kumulativa och som uppstår på kort, medellång eller lång sikt på:

1. befolkning och människors hälsa,
2. djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap., och biologisk mångfald i övrigt,
3. mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse och kulturmiljö,
4. hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt,
5. annan hushållning med material, råvaror och energi, eller
6. andra delar av miljön.

Det påverkade områdets utmärkande egenskaper kan till exempel vara höga kultur- eller naturvärden. Utmärkande kan även vara områdets risk för översvämning eller förekomst av markföroreningar. Området som påverkas av en miljöeffekt behöver inte vara detsamma som planområdet.

3.1 Beskriv sannolika miljöeffekter på befolkning och människors hälsa.
Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?

Ändringarna bedöms inte innebära några negativa miljöeffekter på befolkning och människors hälsa.

Möjlighet att anlägga teknikbyggnader fristående vid tunnelmuren istället för inom kvarter C1 innebär att

	elektromagnetisk strålning från tekniska anläggningar inte behöver hanteras inom kvarter C1. Möjlighet att nyttja plan 1 och 2 ovan entréplan till centrumändamål är en hantering av bullerproblematik.
3.2 Beskriv sannolika miljöeffekter på djur- eller växtarter som är skyddade enligt MB 8 kap., och biologisk mångfald i övrigt. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Ändringarna berör mindre ytor inom område som är under omvandling till blandstad och har få ursprungliga naturvärden. Några effekter på djur- eller växtarter bedöms inte uppstå som konsekvens av ändringen.
3.3.1 Beskriv sannolika miljöeffekter på mark och jord. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Bärigheten ovan och invid tunneln (genomfarten) i planområdet innebär att det krävs pålning av teknikbyggnad och del av parken. Sänkning av föreskriven höjd, gata norr om Järnvågsparken, innebär minskad belastning på tunneln och området närmast tunneln jämfört med höjdsättning i gällande plan.
3.3.2 Beskriv sannolika miljöeffekter på vatten. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Ändringen bedöms inte påverka förhållanden så som påverkan på recipient etc jämfört med gällande plan.
3.3.3 Beskriv sannolika miljöeffekter på luft. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Ändringen bedöms inte innebära några miljöeffekter på luft jämfört med gällande plan.
3.3.4 Beskriv sannolika miljöeffekter på klimat. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	-
3.3.5 Beskriv sannolika miljöeffekter på landskap. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	-
3.3.6 Beskriv sannolika miljöeffekter på bebyggelse och kulturmiljö. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Området innehåller ett antal kulturhistoriskt värdefulla byggnader som helt eller delvis omfattas av bevarandebestämmelser i gällande plan. Rättelse avseende krav på uppglasning och högsta bröstningshöjd i entréplan innebär större möjlighet att bevara byggnadernas karaktär på lång sikt. Området har ett antal siktlinjer som är viktiga för riksintresset för kulturmiljövården. Ändringarnas

	påverkan har i förekommande fall analyserats. Ändringarna bedöms inte påverka riksintresset negativt. Gällande plan möjliggör stora byggnadsvolymer, Kv. A3 och A4, på halvön. Gestaltungsprocesser har lett fram till förslag med dekorfasad som har en dubbel tjocklek och kragar ut som mest 40 cm över allmän plats (Kv. A4) eller 30 cm över vattenområde (Kv. A3). Ändringen bedöms positiv för stadsbilden då en hög kvalitativ gestaltning är angeläget för väl synliga och exponerade byggnader i stadsbilden, vilket ändringen bedöms svara upp till.
3.4 Beskriv sannolika miljöeffekter på hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Nyttjande av utrymme under lokalgata för centrumändamål är en bättre hushållning med mark jämfört med gällande plan, där utrymmet möjliggörs men endast för körbart bjälklag. Ändringar avseende Järnvågsparken möjliggör ett utvecklat förslag för park utifrån bland annat att linbanestation i gällande plan inte kommer genomföras. E-område som skulle nyttjas för stationens cykelparkering utgår och blir parkmark. Den totala ytan för park ökar något vilket är positivt då parken är liten och det finns ett stort behov av parkmark i området.
3.5 Beskriv sannolika miljöeffekter på annan hushållning med material, råvaror och energi. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	-
3.6 Beskriv sannolika miljöeffekter på andra delar av miljön. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	-
4. I vilken utsträckning går det att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna?	
4.1 Finns det sannolika negativa miljöeffekter?	Några sannolika negativa miljöeffekter av ändringsplanen har inte identifierats.
4.2 Går det att avhjälpa de negativa miljöeffekterna? Hur och i vilken utsträckning?	-
5. Har miljöeffekterna gränsöverskridande egenskaper?	
Nej.	

6. Hur omfattande blir miljöeffekterna om planen genomförs?

Ändringsplanen bedöms ha små positiva miljöeffekter utöver de miljöeffekter som gällande plan medför.

7. Risker för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter

Innebär detaljplanens genomförande risker för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter?

Med risker för människors hälsa eller för miljön avses såväl akuta som långsiktiga effekter. Det kan även röra sig om kumulativa eller samlade effekter. Det ska röra sig om risker som beror på miljörelaterade problem, som exempelvis mark- och luftföroreningar.

Begreppet allvarliga olyckor innebär att det är ganska exceptionella situationer som ska beaktas.

Andra omständigheter kan till exempel vara extremt väder.

7.1 Vilka allvarliga olyckor kan inträffa?

-

7.2 Riskerar de allvarliga olyckorna att påverka människors hälsa negativt? Hur?

-

7.3 Riskerar de allvarliga olyckorna att påverka miljön negativt? Hur?

-

7.4 På vilket sätt kan området påverkas av extrema väder? Vilken påverkan får detta för människors hälsa eller miljön?

Sänkt föreskriven marknivå på gatan norr om Järnvågsparken innebär en mindre lokal förändring av avrinningen vid skyfall. Fallet på gatan minskar. Punkten där marknivån sänks utgör höjdrygg som bedöms vara väl tilltagen i gällande plan. Några större vattendjup bedöms inte kunna uppstå.

7.5 Finns det andra omständigheter som kan riskera att påverka människors hälsa eller miljön negativt?

-

8. Det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen.

Har det påverkade området speciella värden som kan påverkas och hur känsligt är området på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer och kultur- eller naturvärden? Det påverkade området innebär inte enbart detaljplaneområdet utan även området runt omkring som påverkas av detaljplanen.

8.1 Är området känsligt för intensiv markanvändning? På vilket sätt?	Gällande plan som ändras innebär intensiv markanvändning som endast påverkas marginellt, om alls, av planändringen. Belastningen på parken samt gång- och cykelflöde i området bör ha minskat något efter att planen antogs eftersom linbanestationen utgår. Parkytan ökar något i den aktuella planändringen.
8.2 Överskrids miljökvalitetsnormer inom det påverkade området?	Frågan har beskrivits i gällande plan. Planändringen bedöms inte påverka MKN.
8.3 Är området känsligt på grund av kulturvärden inom området? Påverkas deras betydelse eller blir de mer sårbara?	Planändringen innebär att motstridig bestämmelse på bebyggelse som skyddas i gällande plan tas bort. Siktlinjer som har betydelse för riksintresset för kulturmiljövård har beaktats och bedöms inte påverkas.
8.4 Har naturen i området utmärkande egenskaper? Finns det risk att deras värden minskar eller att de blir mer sårbara?	-

9. Påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.

Påverkar detaljplanens genomförande områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt?

Det kan till exempel röra sig om Natura 2000-områden, världsarv, naturreservat, strandskyddade områden, nationalparker, vattenskyddsområden, kulturresevat eller biotopskyddade områden.

9.1 Påverkas områden eller natur som har erkänd skyddsstatus enligt EU? Om ja, på vilket sätt?	Nej.
9.2 Påverkas områden eller natur som har erkänd nationell skyddsstatus? Om ja, på vilket sätt?	Nej.
9.3 Påverkas områden eller natur som har erkänd internationell skyddsstatus? Om ja, på vilket sätt?	Nej.
9.4 Strandskyddet är hävt i del av gällande plan och återinträder inte vid ändring av detaljplan. I del av gällande plan är strandskyddet hävt på annan grund än planläggning.	

Planändringen medger inte ett sådant ianspråktagande som avses i PBL 4 kap. 34 § andra stycket, och identifiering enligt checklista 1 har därför bedömts som tillräcklig.

Redovisning och motivering

Nedan redovisas och motiveras kommunens bedömning inför undersökningssamrådet, eller inför särskilt beslut om undersökningssamråd inte behöver genomföras på grund av att planen bedöms medföra betydande miljöpåverkan.

Bedömningen kan komma att uppdateras efter undersökningssamrådet eller i planarbetet. Aktuell bedömning redovisas i planbeskrivningen i respektive skede.

Kommunen genomför en undersökning om betydande miljöpåverkan enligt PBL 5 kap. 11 § och Miljöbalken (MB) 6 kap. 6 § för aktuell detaljplaneändring.

Kommunen bedömer preliminärt att ett genomförande av detaljplaneändringen inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bedömningen har utgått från kriterierna i Miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966) 5 §. Kommunen har därmed preliminärt bedömt att en miljöbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning inte behövs för aktuell detaljplaneändring.

Ändringen av detaljplan innebär mindre justeringar och rättelser. Ändringen har mycket begränsade konsekvenser utöver miljökonsekvenserna som har identifierats, och i vissa fall miljöbedömts, i gällande plan. Små positiva konsekvenser har identifierats och är främst kopplade till rättelser av gällande plan eller bättre utnyttjande av mark/utrymmen.

Ett genomförande av ändringsplanen påverkar inte något Natura 2000-område. Möjligheterna att uppfylla nationella och regionala miljömål bedöms inte påverkas. Betydande miljöpåverkan på biologisk mångfald, landskap, fornlämningar, vatten etc kan inte identifieras. Några betydande risker för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter uppstår inte. Planändringen bidrar inte till att några miljö kvalitetsnormer överskrids och påverkar inte påtagligt områden eller natur som har erkänd nationell eller internationell skyddsstatus, t ex riksintressen eller naturreservat. Planändringen följer intentionerna uppsatta i Översiktsplan för Göteborgs Stad.

Undersökningssamråd med länsstyrelsen hålls inom ramen för samrådet, september – oktober 2022.

Bedömningen är utförd av

Anna Starck, 2022-09-19

Planarkitekt

Medverkande i bedömningen

Susanne Hagberg

Planarkitekt

Steg 2 – Undersökningssamråd

Ett undersökningssamråd med Länsstyrelsen i Västra Götalands län har genomförts under september-oktober 2022. Undersökningssamrådet har skett under samrådsremissen om detaljplanen.

Underlag för undersökningssamrådet:

- Undersökning om betydande miljöpåverkan med ifylld checklista 1 samt kommunens preliminära bedömning.
- Plankartan och planbeskrivningen (samrådshandlingar) har utgjort underlag för undersökningssamrådet avseende beskrivning av ändringsplanens innehåll och konsekvenser.

Svar från länsstyrelsen har inkommit skriftligen, yttrande daterat 2022-10-11.

Länsstyrelsen instämmer i kommunens preliminära bedömning att planens genomförande inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen har vid undersökningssamrådet uppmärksammat att dagvatten och skyfall beaktas vid sänkning av föreskriven markhöjd norr om Järnvågsparken vilket är bra, men påtalar att bakgrund till föreskriven markhöjd +3,7 i gällande plan måste framgå i kommande skede.

Steg 3 – Särskilt beslut i frågan om betydande miljöpåverkan

Kommunen finner att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. De främsta skälen till bedömningen är att ändringen har mycket begränsade konsekvenser utöver miljökonsekvenserna som har identifierats, och i vissa fall miljöbedömts, i gällande plan. Små positiva konsekvenser har identifierats och är främst kopplade till rättelser av gällande plan eller bättre utnyttjande av mark/utrymmen.

Särskilt beslutet i frågan om betydande miljöpåverkan har fattats 2022-10-26 enligt delegationsordning. Beslutet samt motivering inarbetas i planhandlingarna och blir en del av beslutsunderlaget inför beslut om granskning. Detaljplanen ska inte miljöbedömas.